

BÁO CÁO BIỆN PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG CHĂM SÓC, NUÔI DƯỠNG, GIÁO DỤC TRẺ MẦM NON

Tên biện pháp: “Một số biện pháp phát triển ngôn ngữ cho trẻ 3 tuổi”.

*(Tham gia Hội thi giáo viên dạy giỏi cơ sở giáo dục Mầm non cấp trường
Năm học 2024-2025)*

I. Mở đầu

1. Lý do chọn đề tài

Ông bà ta xưa có câu “Trẻ lên 3 cả nhà học nói” Thật đúng như thế dạy tiếng mẹ đẻ cho trẻ 3 tuổi có một ý nghĩa đặc biệt quan trọng. Ngôn ngữ phát triển tốt sẽ giúp trẻ nhận thức và giao tiếp tốt, hình thành và phát triển nhân cách cho trẻ. Việc phát triển NN cho trẻ 3 tuổi sẽ giúp trẻ dễ dàng tiếp cận với các môn học khác.

Đặc biệt là thông qua bộ môn NBTN, giúp trẻ khả năng phát triển tư duy và ngôn ngữ, cảm thụ cái hay, cái đẹp xung quanh trẻ. Phát triển ngôn ngữ là một trong các nhiệm vụ quan trọng hàng đầu phát triển toàn diện nhân cách cho trẻ mầm non.

Nhận thức được tầm quan trọng của vấn đề về phát triển ngôn ngữ đối với trẻ. Là một giáo viên phụ trách lớp mẫu giáo 3 tuổi C3 trường MN Trường Thọ. Trong quá trình chăm sóc, giáo dục trẻ, Đa số cháu đã biết nói, nhưng phát âm chưa rõ ràng, một số còn nói ngọng, nói chưa trọn câu. Để phát triển tốt về ngôn ngữ, tôi đã lựa chọn đề tài “Một số biện pháp phát triển ngôn ngữ cho trẻ 3 tuổi”

2. Đối tượng nghiên cứu

Trẻ mẫu giáo 3- 4 tuổi trường mầm non Trường Thọ - huyện An Lão – Hải phòng.

3. Mục tiêu của biện pháp

Muốn làm được điều đó người giáo viên phải có ý thức trau dồi ngôn ngữ, tự học, tự rèn luyện cho mình cách nói rõ ràng, ngắn gọn, chính xác, nói chuyện với trẻ đúng đắn, thân ái, lịch sự và góp phần hoàn thiện nhân cách trẻ.

II. NỘI DUNG

1. Thực trạng

Lớp Mẫu giáo 3 tuổi C3 do tôi phụ trách có 20 cháu. Trong đó, có 9 cháu đã qua lớp nhà trẻ, 11 cháu lần đầu mới đến lớp. Nhìn chung đa số trẻ ngoan, có nề nếp. Song qua quá trình thực hiện việc chăm sóc, giáo dục trẻ bản thân tôi nhận thấy có những thuận lợi và khó khăn sau:

*Thuận lợi

- + Bản thân tôi luôn được sự quan tâm, giúp đỡ của ban giám hiệu, của bạn bè đồng nghiệp. Đa số phụ huynh nhiệt tình với lớp, quan tâm đến trẻ
- + Là một giáo viên yêu nghề mến trẻ, nhiệt tình trong công việc, tích cực trao đổi cùng đồng nghiệp về chuyên môn, có phẩm chất đạo đức tốt
- + Nhà trường đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy học và đồ dùng phục vụ cho việc chăm sóc giáo dục trẻ.
- + Một số trẻ đã học từ nhà trẻ nên các kỹ năng cơ bản của trẻ đã có. Do vậy một số cháu nói chưa rõ HĐ của trẻ còn nói ngọng.

Bên cạnh những thuận lợi thì tôi cũng gặp một số khó khăn sau:

* Khó khăn

- Trẻ mới đến lớp vẫn còn dè dặt nhút nhát, một số trẻ mới còn thường xuyên nghỉ học và không được gia đình quan tâm,
- + Môi trường hoạt động của trẻ còn hạn chế ảnh hưởng đến các hoạt động của trẻ.
 - + Sự quan tâm đến trẻ ở một số phụ huynh chưa sát sao, nhận thức về việc giáo dục của trẻ mầm non nói chung và việc học ngôn ngữ nói riêng chưa thực sự sâu sắc dẫn tới sự phối hợp giữa giáo viên và phụ huynh để bổ trợ cho con còn hạn chế.
 - + Trẻ tham gia vào hoạt động còn chưa đồng đều về chất lượng, có nhiều trẻ mới đi học còn nhút nhát, chưa mạnh dạn, tự tin tham gia vào hoạt động

Vào đầu năm học, tôi đã chủ động khảo sát trên thực tế về kỹ năng phòng tránh tai nạn thương tích của 20 trẻ mẫu giáo bé 3 tuổi C3 do tôi phụ trách và có kết quả cụ thể ở (Bảng 1- Phần phụ lục)

Qua bảng khảo sát trên cho thấy “phát triển ngôn ngữ và thông qua giáo dục ngôn ngữ” của trẻ còn thấp so với yêu cầu. Từ những thuận lợi và khó khăn trên tôi đã tìm tòi và tìm ra “Một số biện pháp phát triển ngôn ngữ cho trẻ 3 tuổi”

2. Cơ sở lí luận

Tôi cho trẻ tham gia chơi cùng bạn bè trong lớp theo từng nhóm nhỏ. Đây là cơ hội cho trẻ được trò chuyện với các bạn và phát triển khả năng giao tiếp của trẻ, trẻ sớm học được cách truyền tải, suy nghĩ, cảm giác thành lời khi chơi với đồ chơi.

Ví dụ: Tôi cho trẻ chơi ru em. Mỗi nhóm ngồi 3-5 trẻ, mỗi trẻ ôm 1 con búp bê, tôi nói trẻ: Ru em à ơi và lắc lư người, từ đó cũng làm cho trẻ gia tăng trí tưởng tượng và nâng cao khả năng giao tiếp với mọi người xung quanh.

- Hay trong trò chơi xây dựng, bán hàng. Tôi cũng tổ chức thường xuyên để trẻ được hoạt động với đồ vật để trẻ phát triển tư duy ngôn ngữ và trẻ có thói quen sử dụng các trò chơi. Qua đó cũng kích hoạt cho trẻ phát triển ngôn ngữ.

- Trong các tiết dạy tôi đã đưa ra các bức tranh có các nhân vật, thể hiện được nội dung chủ đề. Tôi hướng dẫn trẻ quan sát một cách chi tiết những nội dung thể hiện trong tranh, trẻ rất hứng thú quan sát và từ đó hình thành kỹ năng cho trẻ. Trẻ không chỉ nhắc lời nói của cô giáo mà trẻ thể hiện sự hiểu biết của mình qua lời nói của trẻ

Ví dụ: Khi đưa bức tranh về đàn gà tôi hỏi trẻ Các con ơi đàn gà nhà Bà có đẹp không? Gà mẹ thì to, gà con thì nhỏ... Gà to có bộ lông màu gì?...

- Những giờ trả trẻ tôi thường đọc sách, truyện có tranh minh họa, trẻ rất thích thú và luôn miêng hỏi về những nhân vật trẻ nhìn thấy trong tranh.

3. Áp dụng các biện pháp

Sử dụng đồ dùng chứa tranh ảnh đồ chơi cho trong các trò chơi trong mọi trẻ hoạt động hoạt động chơi để phát triển ngôn ngữ cho trẻ.

**** Biện pháp 1: Rèn Ngôn ngữ cho trẻ thông qua câu hỏi đàm thoại***

- Cho trẻ được tiếp xúc và hoạt động với các đồ vật, tôi hỏi trẻ: “Đây là cái gì? Chiếc ô tô này màu gì? Quả bóng này to hay nhỏ... Từ những hoạt động này cũng giúp trẻ mở rộng vốn từ, tôi thường xuyên sửa phát âm sai cho trẻ, hình thành thói quen tư duy về mọi việc diễn ra xung quanh trẻ một cách tự nhiên nhất.

Ví dụ: trẻ quan sát vườn hoa trẻ kể lại. Hoa hồng màu đỏ có gai, hoa cúc màu vàng, hoa rất thơm...

- Những lần sau tôi đã tích cực hóa lời nói của trẻ khi quan sát tôi đưa ra các câu hỏi: Hoa gì màu đỏ có gai? Hoa gì cánh dài mà có màu vàng? ...

Đối với trẻ 3 tuổi biểu tượng của trẻ còn chưa đầy đủ, tôi luôn bổ sung câu trả lời chưa đầy đủ cho trẻ. Những lúc trẻ lúng túng tôi đã gợi ý và giúp trẻ trả lời cho chính xác

**** Biện pháp 2: Phát triển ngôn ngữ cho trẻ thông qua một số trò chơi***

Đặc điểm của trẻ là hay bắt chước, đặc biệt trẻ thích bắt chước những hành động của người lớn mà mình yêu mến. Do đó, trẻ có thể bắt chước những cái đúng, cái tốt nhưng cũng có thể bắt

chước cái sai, cái xấu. Vì vậy muốn trẻ hình thành được nề nếp, thói quen nói hàng ngày thì cô giáo phải là người làm gương cho trẻ noi theo.

- Ở lớp những đồ dùng đồ chơi như: Búp bê, ô tô, các con vật, các hình khối đều có những ảnh hưởng lớn đối với sự phát triển của trẻ. Nó làm phong phú những biểu tượng đạo đức, lời nói giữa cô và trẻ cũng làm tích cực hóa vốn từ cho trẻ

Ví dụ: Trong giờ tập nói về: Đồ dùng của bé tôi thấy trẻ tham gia hoạt động chung một cách tích cực

- Tôi hỏi trẻ: Đi học Bé có mang dép không?

- Khi nắng bé phải đội gì?

- Bé dùng gì để lau mũi?

Với đặc điểm của trẻ mầm non là dễ nhớ hay quên. Mặt khác trẻ chưa có ý thức tự giác. Qua đó các chuẩn mực hành vi và thói quen tự phục vụ cho trẻ cũng được hình thành

- Tổ chức cho trẻ chơi các trò chơi tự lập để phát triển lời nói

- Tôi đã hướng dẫn trẻ cách chơi, các kỹ năng cơ bản, trong quá trình chơi trẻ đã được phát âm nhiều lần các từ khác nhau

Ví dụ: Trẻ chơi xếp ô tô Trẻ sẽ tưởng tượng ra ô tô chạy và nói: Ô tô chạy...bíp ...bíp

*** Biện pháp 3: Tuyên truyền sâu rộng đến phụ huynh**

Trong các giờ đón, trả trẻ hàng ngày, tôi trao đổi về tình hình chung của trẻ ở lớp, Kết nối Zalo với phụ huynh nào không có thời gian đưa đón con hoặc trong giờ đón trả trẻ chưa kịp trao đổi, hay qua buổi họp phụ huynh, góc tuyên truyền của lớp....đồng thời liên lạc thường xuyên với phụ huynh về tình hình của trẻ ở lớp, những thay đổi của trẻ nếu có để kịp thời có biện pháp giáo dục cho phù hợp

Lắng nghe ý kiến của cha mẹ trẻ, chủ động xây dựng mối quan hệ tốt với phụ huynh, sẵn sàng tư vấn và giúp đỡ kiến thức khi gia đình có yêu cầu, thông tin đầy đủ cho cha mẹ trẻ về chương trình chăm sóc giáo dục trẻ ở trường bằng nhiều hình thức khác nhau như họp phụ huynh, bảng thông báo, góc trao đổi với phụ huynh, giới thiệu những hoạt động trong ngày ở trường của giáo viên và của trẻ.

Đề vốn từ của trẻ phát triển tốt thì sự kết hợp chặt chẽ của gia đình với cô giáo về cách chăm sóc, nuôi dưỡng và phát triển lịch sinh hoạt dạy học cho trẻ là điều rất cần thiết. Vì trẻ 3 tuổi đang bắt đầu tập nói, nên phụ huynh cần phải dành nhiều thời gian trò chuyện cùng trẻ, trẻ được tiếp xúc nhiều hơn với các sự vật hiện tượng xung quanh, lắng nghe và trả lời của trẻ.

Ngoài ra giáo viên nhờ phụ huynh sưu tầm những quyển thơ, truyện có chữ, hình ảnh to, rõ nét, nội dung phù hợp với trẻ 3 tuổi, để trẻ làm quen và xây dựng góc thư viện sách truyện của lớp.

Với cách làm như vậy, tôi đã nhận được sự giúp đỡ hết sức nhiệt tình từ phía các bậc phụ huynh. Qua đó, mà việc tôi phát triển ngôn ngữ cho trẻ cũng thuận lợi dễ dàng. Giúp tôi phát huy được tính tích cực của trẻ trong hoạt động giáo dục của mình.

*** Ưu điểm và hạn chế của biện pháp**

Sau khi áp dụng các biện pháp trên “Một số biện pháp phát triển ngôn ngữ cho trẻ 3 tuổi” tôi thấy có ưu điểm và hạn chế như sau:

- Ưu điểm:

- + Khi áp dụng các biện pháp giúp trên trẻ lớp tôi đã hứng thú hơn khi tham gia hoạt động phát triển ngôn ngữ, trẻ phát âm chuẩn, có kĩ năng nói.
- + Bên cạnh đó kĩ năng nghe và kĩ năng nói của trẻ cũng tốt lên và đặc biệt là trẻ đã tự tin, mạnh dạn thể hiện cảm xúc của mình khi tham gia hoạt động cùng cô.
- + Phụ huynh hiểu và chia sẻ với giáo viên về công việc hàng ngày khi chăm sóc và giáo dục trẻ khi ở trường từ đó phối kết hợp chặt chẽ với giáo viên cùng chăm sóc và giáo dục trẻ đặc biệt là cùng cô rèn các kĩ năng giao tiếp khi trẻ ở nhà.

- Hạn chế:

Trong quá trình áp dụng các biện pháp trên để “Một số biện pháp phát triển ngôn ngữ cho trẻ 3 tuổi” cho trẻ có nhiều ưu điểm tuy nhiên vẫn còn hạn chế đó là một số trẻ do nghỉ học thường xuyên nên kĩ năng giao tiếp vẫn còn hạn chế bên cạnh đó vẫn còn một số phụ huynh do công việc nên chưa quan tâm, chưa tích cực phối hợp cùng cô, trong việc rèn các kĩ năng cho trẻ nói chung và các kĩ năng giao tiếp nói riêng.

*** Kết quả đạt được sau khi thực hiện biện pháp**

Sau thời gian áp dụng “Một số biện pháp phát triển ngôn ngữ cho trẻ 3 tuổi” tôi đạt được một số kết quả như sau:

1. Đối với trẻ:

Với trẻ trong lớp tôi: Việc giữ vệ sinh cá nhân đối với trẻ đã trở thành nề nếp thói quen tích cực. Trẻ đã biết tự giác rửa tay bằng xà phòng trước bữa ăn, sau khi đi vệ sinh và khi thấy tay bẩn. Trẻ đến lớp thể hiện được thao tác, thói quen vệ sinh rửa tay rất tốt. Sau khi thực hiện các biện pháp trên tại nhóm lớp mình, tôi thấy giờ học phát triển ngôn ngữ đạt kết quả tốt hơn, thoải mái, trẻ hứng thú học và tích cực tham gia vào các hoạt động. Cô và trẻ gần gũi nhau hơn, trẻ của lớp mạnh dạn và tự tin hơn trước rất nhiều.

2. Đối với giáo viên:

Sau khi thực hiện các biện pháp trên tại nhóm lớp mình, tôi thấy giờ học phát triển ngôn ngữ đạt kết quả tốt hơn, thoải mái, trẻ hứng thú học và tích cực tham gia vào các hoạt động. Cô và trẻ gần gũi nhau hơn, trẻ của lớp mạnh dạn và tự tin hơn trước rất nhiều.

3. Đối với phụ huynh:

Thực hiện tốt công tác tuyên truyền với phụ huynh học sinh để phối hợp giữa gia đình và nhà trường để chăm sóc giáo dục trẻ.

- Có sự thay đổi việc nhìn nhận của con em mình, nhận thấy được tầm quan trọng đối với trẻ.

Tôi đã tiến hành kiểm tra đối chứng và cho kết quả ở (Bảng 2 - Phần phụ lục)

III. KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ

1. Đánh giá khả năng triển khai rộng rãi của biện pháp

- Các biện pháp trên khi áp dụng tại lớp 3C3 - Trường mầm non Trường Thọ nơi tôi công tác tôi thấy rất hiệu quả và có thể triển khai áp dụng tại các trường mầm non trong toàn huyện.

*** Bài học kinh nghiệm**

Từ những kết quả trên tôi rút ra bài học kinh nghiệm khi dạy trẻ PTNN: Bản thân tôi nhận thấy để thực hiện tốt vấn đề này thì cha mẹ trẻ và giáo viên cần có lòng quyết tâm, sự kiên trì bền bỉ, người lớn phải luôn cố gắng là tấm gương để trẻ học hỏi, không dọa nạt trẻ, không yêu cầu những điều không phù hợp với trẻ.

- Giáo viên cần nâng cao trình độ ngôn ngữ của mình, coi ngôn ngữ là phương tiện giáo dục chủ đạo

- Giáo viên phải thật sự kiên trì và nhẫn nại yêu trẻ như con đẻ của mình

- Phải gần gũi thân thiện và nhiệt tình trong công tác chăm sóc giáo dục trẻ.

- Giáo viên phải sưu tầm tranh ảnh, các đồ dùng, đồ chơi đẹp, đảm bảo tính thẩm mỹ và khoa học, thu hút trẻ vào tiết học

- Cô giáo là người gần gũi trẻ nhất, tiếp xúc với trẻ nhiều nhất phải luôn phát âm chuẩn, nói chuẩn phải uốn nắn trẻ để trẻ phát âm chính xác

- Phối hợp với phụ huynh để động viên giáo dục trẻ thực hiện tốt yêu cầu cần đạt của giáo viên

2. Kiến nghị, đề xuất

- Đối với tổ chuyên môn, thường xuyên tổ chức chuyên đề cho giáo viên học hỏi, trao đổi kinh nghiệm

- Đối với nhà trường, tạo điều kiện cho giáo viên tham quan, học tập dự giờ bạn bè đồng nghiệp để nâng cao trình độ.

Trên đây là bài thuyết trình: “Một số biện pháp phát triển ngôn ngữ cho trẻ 3 tuổi” của tôi. Rất mong nhận được sự đóng góp ý kiến của Ban giám khảo để bài thuyết trình của tôi được hoàn thiện hơn để tôi tiếp tục bổ sung, điều chỉnh trong quá trình áp dụng cho trẻ có hiệu quả hơn, góp phần nâng cao chất lượng chăm sóc giáo dục trẻ đạt mục tiêu đề ra.

Xin trân trọng cảm ơn!

NGƯỜI DUYỆT

Trường Thọ, ngày 19 tháng 11 năm 2024
TÁC GIẢ

Nguyễn Thị Lan Hương

Nguyễn Thị Liên

PHẦN NHẬN XÉT, ĐÁNH GIÁ CỦA LÃNH ĐẠO
TRƯỜNG MẦM NON TRƯỜNG THỌ

IV. Phụ lục

Bảng 1: Khảo sát đầu năm học

Nội dung khảo sát	Tổng số trẻ	Số trẻ đạt	Tỷ lệ (%)
Số trẻ phát âm chưa rõ	20	12/20	60
Số trẻ nói Không ngọng		13/20	65
Số trẻ nói chưa trọn câu		13/20	65

Bảng 2: Kết quả đối chứng sau khi áp dụng các biện pháp

Nội dung khảo sát	Tổng số trẻ	Số trẻ đạt	Tỷ lệ (%)
Số trẻ phát âm chưa rõ	20	19/20	95
Số trẻ nói Không ngọng		18/20	90
Số trẻ nói chưa trọn câu		19/20	95

Một số hình ảnh minh chứng

Góc bế em

Góc kể chuyện

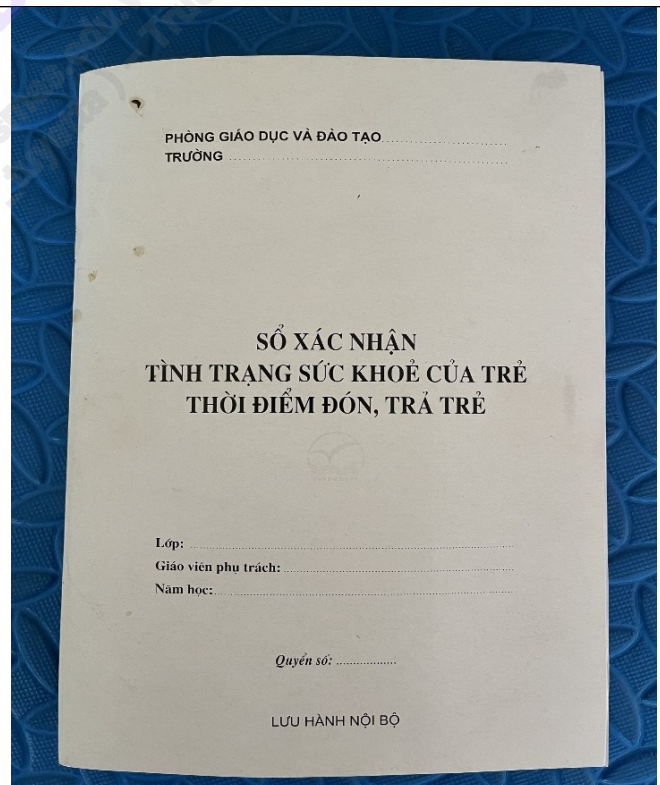
Góc xây dựng

Góc bán hàng

Trao đổi với phụ huynh trong giờ đón, trả trẻ

Hoạt động học

TÀI LIỆU ĐÃ BAN HÀNH
 Được tải về từ hệ thống edoc.smas.edu.vn lúc 08:00:20
 bởi Trịnh Anh Tuyết (31313317_tuyetta) – Trường Mầm non